

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Triplex Theologica, Ad Mentem Præclarissimi
Ecclesiæ D. S. P. Avgvstini, (Cui consonat Doctor
Angelicvs cum Melliflvo,)**

Schweitzer, Johannes

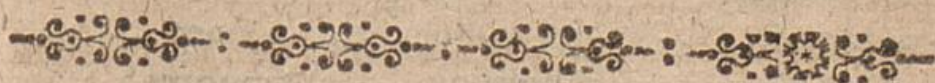
Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.LXXXII.

Responsio. Primus homo fuit creatus cum usu liberi arbitrij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39320

vina & oleo deficientes reficerent, nec deficerent & l. 13. de civit. cap. 40. ait status immortalitatis primis hominibus deligno vitæ dei gratia prestabatur.

Obijcies tertio, si homo noluisset uti ligno vitæ, fuisset mortuus in statu innocentix: Respondeo, hoc ipso peccasset, quia noluisset adhibere media à Deo concessa ad vitæ conservationem, ut testatur S. Thomas I. p. q. 97. a. 3. ad. 3.

DUBIUM QUINTUM.

An creatus fuerit primus homo cum usu liberi arbitrij?

Respondeo & Dico: primus homo fuit creatus cum usu liberi arbitrij. est doctrina Augustini in plurimis locis, probatur ex l. de nat. & grat. c. 43. *quis eum nescit sanum, & in culpabilem factum, & libero arbitrio, atque ad justè vivendum potestate libera constitutum? & l. 3. de lib. art. c. 18. cum de libera voluntate rectè faciendi loquimur, de illa scilicet, in qua homo factus est, loquimur, & l. de corrept. & grat. cap. 10. hominem fecit cum libero arbitrio & l. 14. de Civit. cap. II. fecit Deus, sicut scriptum est, hominem rectum, ac per hoc voluntatis bona, non enim rectus esset, bonam non habens voluntatem. Bona igitur voluntas opus Dei est, cum ea quippe ab illo factus est homo. ubi per bonam voluntatem non intel-*

intelligit S. Doctor potentiam, sed actum voluntatis liberum, quo primus homo in Deum fuit conversus. Quod confirmatur ex c. 27. ubi ait: *ac per hoc propter meritum prima mala voluntatis jam damnato, atque obdurato Angelo malo, ut jam bonam voluntatem ulterius non haberet, bene utens Deus, cur non permitteret, ut ab illo primus homo, qui rectus, hoc est, bonae voluntatis creatus fuerat, tentaretur?* ubi S. Pater per malam Angelorum voluntatem non intelligit potentiam, sed actum malum & illi opponit voluntatem bonam, id est, actum bonum primi hominis. Idem supponit S. Pater l. 1. de pecc. merit. c. 36. cum enim ibidem ignorantiam infantium ab utero descripsisset, subiecit. *cur non talis creatus est Adam? cur ille capax precepti? & valens uxori, & omnibus animalibus nomina imponere?*

Confirmatur: Pelagiani finxerunt parvulos nasci cum usu liberi arbitrij, & peccare, juxta illud Augustini l. 1. de peccat. merit. c. 34. *non tamen originaliter, inquit, sed in vita jam propria, posteaquam nati sunt, peccatum habere ceperunt*, idem docet epist. 106. intendebant autem Pelagiani per hanc doctrinam persuadere hominibus, parvulos nasci in eodem statu, in quo fuit creatus Adam, quia sciebant à catholicis doceri, & credi firmiter, Adam fuisse creatum cum usu liberi arbitrij. Confirmari etiam potest ex creatione Angelorum, quos Deus creavit cum bona voluntate, id est, cum amore casto, quo illi adhererunt, ut testatur August. l. 12. de civit. c. 9. ergo & primum hominem. consentit S. Bernardus, asserens, quod ab initio Deus creaverit primum hominem *in libertate ut inter summa*
& in

& infima versans & in illa ascenderet sine difficultate, & ad hac sine illecebra aut necessitate descenderet, illa penetrans naturali vivacitate, & puritate mentis, hac auctoritate dijudicans presidentis serm. 2. in septuages. & serm. in cœna D. dicit quod ab initio fuerit ditatus deo amore & agnitione.

Obijcies primo: Posteris primi hominis deest ab initio usus liberi arbitrij; ergo etiam defuit primo homini ab initio creationis. antecedens probatur ex Augustino, qui l. 5. contra Iul. c. 4. ait: *quis ignorat omnes homines, quicumque sapientes sunt ex insipientibus fieri, nisi forte aliqui ex præconibus Mediatoris, magna ejus, multumque insolita gratia ad sapientiam, non ex insipientia, sed ex infantia transire potuerint?* probatur etiam consequentia, quia primi homines habuerunt eundem modum essendi, quem habent eorum posteris, ergo etiam habuerunt eundem modum operandi. consequentia patet, quia modus operandi sequitur modum essendi, antecedens probatur: quia si primi homines non habuissent eundem modum essendi, fuissent distincti specie à posteris.

Confirmatur, quia Adam fuit creatus in eodem statu, in quo posteris illius fuissent concepti, & nati, si ille non peccasset, sed hi non fuissent concepti, aut nati cum usu liberi arbitrij, ergo nec ille fuit sic creatus. major constat ex Augustino, qui l. 14. de civit. cap. 10. ait: *quam felices erant primi homines, & nullis agitabantur perturbationibus animorum, nullis corporum ladebantur incommodis: tam felix societas universa esset humana, si nec illi malum, quod etiam in posteros traicerent,*

nec

nec quisquam ex eorum stirpe iniquitatem committeret.
 Minor etiam probatur; quia posteri fuissent con-
 cepti, & nati cum ignorantia rerum agendarum,
 non pœnali, sed naturali, ut varijs in locis docet
 S. Thomas.

Respondeo ad argumentum negando Consequen-
 tiam. Ad cuius probationem nego antecedens; &
 probationem ejus. Si enim ob quamlibet diversita-
 tem modorum essendi specie distinguendi essent ho-
 mines, darentur in hoc Statu naturæ corruptæ pluri-
 mi specie distincti homines. nam testante Augustino
 l. 4. contra Iul. c. 3. *hominum alij satui, alij tardissimi
 ingenij, & ad intelligendum quodammodo plumbei, alij
 obliviosi, alij acuti, memoresque nascuntur, alii utro-
 que munere præditi; alij natura leves, alij levissimis
 causis ira facillime ardentis; alij ad vindictæ cupiditatem
 inter utrosque mediocres, alij spadones, alij in concubitu
 ita frigidi ut vix omnino moveantur, alij libidinosissimi,
 ut vix omnino teneantur; alij inter utrosque & moveri fa-
 ciles, et teneri: alij timidissimi, alij audacissimi, alij hila-
 res, alij tristes &c.* licet igitur verum sit, quod modus
 operandi sequatur modum essendi, non tamen sequi-
 tur ex hoc, quod eadem essentia habeat semper ean-
 dem modum operandi, cum sicut ejusdem essentia
 possunt esse diversi modi, & status essendi, ita etiam
 possint esse diversi modi operandi.

Ad confirmationem Respondeo negando mino-
 rem & probationem, si intelligatur de ignorantia
 rali, qualis est modo in parvulis; Augustinus enim in va-
 rijs, locis docet, parvulorum ignorantiam in hoc sta-
 tu

tu esse pœnam peccati. in illas igitur (inquit l. 1. de
 peccat: merit: c. 36.) ignorantia densissimas tenebras, ubi
 anima infantis recentis ab utero, utique anima hominis,
 utique anima ration. lis, non solum indocta, verum et-
 jam indocilis jacet; quare, aut quando, aut unde, contru-
 sa est, si natura est hominis sic incipere & non jam vitiosa est
 ista natura? cur non talis creatus est Adam? ---
 iste autem nesciens, ubi sit, quid sit, à quo creatus, qui-
 bus genitus sit, jam reus delicti, necdum capax precepti,
 tam profunda ignorantia caligine involutus &c. idem
 docet ibidem c. 37. de infirmitate carnis, ob quam par-
 vuli nec lingua, nec manibus, nec pedibus uti possunt, es-
 se scilicet pœnalem. fuisset igitur in illis tantum respe-
 ctu aliquorum nescientia. neque contrarius est
 S. Thomas, sed tantum vult posteros ab initio concep-
 tionis non fuisse habituros tam perfectam scientiam
 & usum rationis, quam habituri fuissent in ætate pro-
 vecta; 1. p. q. 10. a. 1. dicens: ideo dicendum est, quod
 pueri in statu innocentia non nascerentur perfecti in Sci-
 entia. fuissent enim impediti à perfectu usu rationis per
 defectum Corporis non resistentis & obnubilantis,
 sed impotentis. fatetur autem habituros fuisse ab initio
 scientiam eligendorum. & vitandorum, ratio, cur ab
 initio non fuissent habituri scientiam, & usum arbitrij
 tam perfectum, quam habu. r. primus homo, est, quia
 non erant functuri eodem officio quo Adam, cujus
 anima, ut inquit S. Thomas q. 18. a. 7. de verit. consti-
 tuebatur ut quidam fons, unde in posteros omnis disciplina
 perveniret. Instabis, Augustinus dicit: tam felix so-
 cietas universa esset humana &c. ergo fuissent habituri
 par-

parvuli æque perfectam scientiam & ulum arbitrijo.

Respondeo negando consequentiam; quia Augustinus nondixit, futuram tam felicem universam societatem quoad omnia, quia loquitur tantum, quo ad immunitatem à *perturbationibus animorum*, quibus agitantur modo homines & *ab incommodis corporum* quibus læduantur, ut patet ex loco supracit.

Objices secundo: si homo primus in instanti creationis usus fuerit libero arbitrio, convertendo se per amorem castum ad creatorem suum, fuit specialiter à Deo applicatus, cum se ipsum applicare non potuerit ad talem actum, ergo ille actus non fuit liber; probatur consequentia; quia ille actus non est liber qui dirigitur à judicio practico, quod non est in hominis potestate, sed tale fuisset judicium practicum hominis primi, si à Deo fuisset applicatus, ergo ille actus non fuisset liber. Respondeo negando consequentiam, dato enim, quod primus homo speciali præmotione ad istum amorem fuerit à Deo applicatus, ille tamen amor fuit liber saltem elicitive cum sub judicij indifferentis directione fuerit elicitus, & licet judicium practicum non fuerit in primi hominis potestate simpliciter, & quoad inchoationem, fuit tamen in ejus potestate secundum quid, ex parte obje-

cti & secundum continuationem.